

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савјет

R J E Š E N J E

**po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, protiv privrednog subjekta
Ekopak doo Sarajevo, radi zloupotrebe dominantnog položaja**

**Sarajevo
Novembar, 2016.godine**

Broj:01-26-2-005-57-II/16
Sarajevo, 3.11.2016.godina

Na osnovu člana. 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačka (a), člana 48. stav (1) tačka a), a u vezi sa članom 10. stav (2) tačke c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», broj 48/05, 76/07 i 80/09) i članova 121. i 210. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-2-005-2-II/16 od dana 7.4.2016. godine protiv privrednog subjekta Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, Konkurencijsko vijeće na 134.(stotinutridesetčetvrtj) sjednici održanoj dana 3.11.2016. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da privredni subjekt Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, sprečava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, na način da subjekti koji zbrinjavaju ambalažni otpad putem privrednog subjekta Ekopak imaju određene pogodnosti u pogledu pribavljanja i korištenja znaka „Zelena tačka,„ dok iste pogodnosti, klijentima njihovih konkurenata nisu dostupne, i time zloupotrebljava dominantnan položaj, primjenom različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, u smislu člana 10.stav(2) pod c) Zakona o konkurenciji.
2. Zabranjuje se svako daljnje postupanje privrednog subjekta Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, u smislu zloupotrebe dominantnog položaja utvrđenog u tački 1. ovog Rješenja.
3. Nalaže se privrednom subjektu Ekopak doo, da u roku 15 (petnaest) dana od dana prijema Rješenja uskladi svoje poslovanje na načina da u potpunosti odvoji djelatnost upravljanja amabalažom i ambalažnim otpadom od ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena tačka,„ te da osigura da svi zainteresovani privredni subjekti imaju jednak pristup i pogodnosti prilikom ustupanja prava na korištenje znaka „Zelena tačka,„ isključenjem dodatnih pogodnosti svojim klijentima, odnosno klijentima koji zbrinjavaju ambalažni otpad putem privrednog subjekta Ekopak, prilikom ustupanja prava na korištenje znaka „Zelena tačka,„ i naj taj način omogućiti jednake uslove za sve privredne subjekte na relevantnom tržištu.
4. Izriče se kazna privrednom subjektu Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo zbog kršenja odredbi Zakona o konkurenciji utvrđenih u tački 1. ovog Rješenja, u iznosu od 6.500,00 KM (šesthiljadapetstotina konvertibilnihmaraka), u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
5. U slučaju da se izrečena novčana kazna iz tačke 4. ovog Rješenja, ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu odredbi člana 47. Zakona o

konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

6. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, Službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 2.2.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-II/16 od Kantonalne privredne komore Tuzla, zaprimilo zahtjev za pokretanje postupka po službenoj dužnosti protiv privrednog subjekta Ekopak doo, društva za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Ekopak) radi ispitivanja njegovog monopolističkog ponašanja po pitanju dodjeljivanja međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“. Zahtjev zaprimljen od strane Kantonalne privredne komore Tuzla bazirao se na molbi dostavljenoj istom od strane privrednog subjekta Eko život doo Tuzla, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Bosanska poljana bb, 75000 Tuzla (dalje u tekstu: Eko život), gdje tvrde da postoji neravnopravan položaj operatera sistema upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom u Federaciji BiH, iz razloga što privredni subjekt Ekopak pravo na korištenje znaka „zelena tačka“ svojim klijentima dodjeljuje besplatno, a drugima naplaćuje.

Privredni subjekt Eko život, Konkurencijskom vijeću dostavio je dana 18.2.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-1-II/16, prepisku s klijentima te reklamni materijal Ekopaka, kojim ukazuju na svoju gore navedenu tvrdnju.

Nakon provedenih aktivnosti prikupljanja podataka i dokumentacije u vezi djelovanja privrednog subjekta Ekopak na relevantnom tržištu u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je došlo do saznanja da postoji sumnja da isti primjenjuje različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, što može ograničiti, spriječiti i narušiti tržišnu konkurenciju te je ocijenilo da postoji osnovana sumnja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) tačke c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», broj 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon) od strane privrednog subjekta Ekopak.

1. Postupak po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 32. stav (1) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka po službenoj dužnosti protiv privrednog subjekta Ekopak (u daljem tekstu: Zaključak), broj: 01-26-2-005-2-II/16 dana 7.4.2016. godine radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka c) Zakona o konkurenciji.

U skladu s članom 33. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je, dana 13.4.2016.godine aktom broj: 01-26-2-005-6-II/16, dostavilo predmetni Zaključak privrednom subjektu Ekopak na odgovor, te zatražilo relevantnu dokumentaciju potrebnu u postupku.

Privredni subjekt Ekopak je dana 21.04.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-7-II/16 podnio zahtjev Konkurencijskom vijeću za uvid u spis. Konkurencijsko vijeće je razmotrilo isti, i dana 11.05.2016.godine je izvršen uvid u isti, o čemu je sačinjena i službena zabilješka pod brojem: 01-26-2-005-13-II/16.

Traženu dokumentaciju, kao i odgovor na Zaključak, Ekopak je dostavio u propisanom roku tj. dana 4.5.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-10-II/16, putem advokata Samira Čengića, Prušćakova 14, 71000 Sarajevo, po punomoći broj: 02-I-675/16 od 18.04.2016. godine (dalje u tekstu: punomoćnik) navodeći slijedeće:

- da je sporan navod iz predmetnog Zaključka da postoji osnov sumnje da privredni subjekt Ekopak zloupotrebljava svoj dominantan položaj, obzirom da nije postavljen osnov sumnje da isti uopšte postoji;
- da privredni subjekt Ekopak nije dominantan niti na jednom mogućem relevantnom tržištu;
- da privredni subjekt Ekopak niti jednom svojom radnjom niti postupkom, a koji mu se stavljaju na teret predmetnim Zaključkom, nije spriječio, ograničio ili narušio tržišnu konkurenciju;
- da je privredni subjekt Ekopak samo jedan od ovlaštenih operatera sistema upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom (dalje u tekstu: ovlašteni operater), te da zauzima 27% udjela na tržištu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, dok slijedeći ovlašteni operater zauzima 17% udjela na ovom tržištu u Federaciji BiH, dok na teritoriji Republike Srpske ove poslove vrše drugi operateri;
- da je privredni subjekt Ekopak rješenjem Federalnog ministarstva okoliša i turizma dobio dozvolu za operatera sistema upravljanja ambalažnim otpadom UPI 04/4-23-21/12-AB od 9.5.2012.godine na period važenja od 1.1.2012. do 31.12.2016.godine;
- da privredni subjekt Ekopak posluje u zakonskom okviru koji čine; Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ("Sl.novine Federacije BiH", br: 88/11 i 28/13)(dalje u tekstu: Pravilnik), Zakon o žigu („sl.glasnik BiH“, broj:53/10), Zakon o zaštiti potrošača („Sl.glasnik BiH“, br: 25/6 i 88/15), Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EZ (dalje u tekstu: Direktiva 94/62/EZ) i Zakon o konkurenciji;
- da je privredni subjekt Ekopak u decembru 2013.godine potpisao Ugovor o licenciranju u vezi s upotrebom „zelene tačke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davaocem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime dobija pravo da se registruje kao ekskluzivni vlasnik licence na teritoriji Bosne i Hercegovine u državnom registru trgovačkih oznaka;
- da je Ekopak, uzimajući u obzir činjenicu da je tada bio jedini ovlašteni operater u Federaciji BiH, svim svojim korisnicima omogućio besplatno korištenje znaka „zelena tačka“;
- da je privredni subjekt Ekopak zbog postojanja opravdane sumnje da navedeni znak koriste i one kompanije koje nisu u sistemu zbrinjavanja ambalaže i ambalažnog otpada niti kod jednog ovlaštenog operatera, podnio Zahtjev Institutu za intelektualno vlasništvo BiH, za upis licence za žig „zelena tačka“ u registar licenci što je i potvrđeno rješenjem o upisu licence broj: IP-02-47-2-01003/15DI od 11.2.2015.godine;
- da je privredni subjekt Ekopak potpisivanjem ugovora o poslovnoj saradnji sa Partner Marketing Consulting Agency, Banja Luka (ugovor od 20.1.2015.godine) obavio istraživanje i napravio popis proizvoda koji koriste znak „zelena tačka“ u dva velika tržna centra u Sarajevu i Banja luci, te nakon toga došao do saznanja da zabrinjavajuće veliki broj privrednih subjekata zagađivača stavlja proizvode na tržište sa oznakom „zelene tačke“, a da pri tome Ekopak nema apsolutno nikakve pokazatelje da isti ispunjavaju obavezu zbrinjavanja ambalažnog otpada na način propisan Direktivom 94/62/EZ niti im je pravo na korištenje ovog znaka u Bosni i Hercegovini, dodjeljeno na zakonit način;
- da je prethodno navedena tvrdnja bitna iz razloga što je Ekopak shodno ugovoru o licenci, obavezan obezbijediti korištenje znaka „zelena tačka“ na ispravan formalan i suštinski način, odnosno da je dužan tzv. zagađivačima odobriti korištenje ovog znaka uz određenu naknadu, ali istovremeno utvrditi da li isti ispunjava obavezu zbrinjavanja ambalažnog otpada na način kako je to propisano Direktivom 94/62/EZ;

- da je po registrovanju žiga – znaka „zelena tačka“, privredni subjekt Ekopak svim privrednim subjektima sa kojima je zaključio ugovor o prijenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom (dalje u tekstu: ugovor o prijenosu obaveza), a kojima je do tada omogućio besplatno korištenje znaka „zelena tačka“, dostavio obavijest broj: 02-I-1406/15 od 10.9.2015.godina) povodom početka naplaćivanja korištenja ovog zaštićenog znaka i aneks ugovora o prijenosu obaveza kojim je regulisan iznos predmetne naknade;
- da prethodnu tvrdnju potvrđuju dostavljeni ugovori i aneksi, te izdati odvojeni računi za plaćanje naknade za korištenje znaka „zelena tačka“;
- da je istovremeno dana 5.10.2015.godine, privredni subjekt „Ekopak“ u cilju zaštite prava na žig „zelena tačka, prevashodno u cilju sprječavanja dovođenja u zabludu potrošača da se određeni proizvod ekološki tretira, uputio spomenutim grupama zagađivača koji neovlašteno koriste predmetni znak i nisu u sistemu Ekopaka, Obavijest/poziv da pravno uredi korištenje ovog znaka;
- da privredni subjekt Ekopak navedenu naknadu obračunava na osnovu dostavljenih mjesečnih izvještaja o vrsti i količinama ambalaže i ambalažnog otpada koji se zbrinjava na tržištu, pri čemu primjenjuje isti način i istu cijenu za sve korisnike, neovisno putem kojeg ovlaštenog operatera ispunjava svoje obaveze iz Pravilnika;
- da privredni subjekt Ekopak radi po principu „ne-za-profit“, te dobit ostvarenu na kraju godine ne dijeli osnivačima, već transparentno ulaže u razvoj sistema za efikasno upravljanje ambalažnim otpadom u Federaciji BiH, ulaganjem u lokalnu zajednicu tj. infrastrukturu komunalnih preduzeća i edukativno promotivne aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti građana o važnosti razdvajanja i reciklaže ambalažnog otpada;

Uz odgovor na Zaključak, punomoćnik je dostavio i ovjerene kopije 4 trenutno važeća Ugovora i Anexa ugovora sa pripadajućim fakturama, a shodno dogovoru i uz saglasnost službenog lica Konkurencijskog vijeća da će originali ostalih ugovora (preko 500 ugovora) biti donijeti na uvid po zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

1.2. Prikupljanje podataka od trećih lica

Konkurencijsko vijeće je u skladu s članom 35. Zakona, a u svrhu provođenja predmetnog postupka dana 7.6.2016. godine aktom broj: 01-26-2-005-14-II/16 i 01-26-2-005-15-II/16, zatražilo dostavljanje podataka u smislu izdatih dozvola za ovlaštene operatere sistema upravljanja ambalažnim otpadom i njihovo tržišno učešće na području Federacije BiH i području Republike Srpske za 2014. 2015. i 2016. godinu od nadležnih ministarstava.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dana 14.6.2016. godine podneskom broj: 01-26-2-005-16-II/16, dostavilo Konkurencijskom vijeću odgovor na zahtjev i obrazloženje:

- da je u periodu od 2012. – 2014. godine postojao samo jedan operater sistema – Ekopak;
- da je od januara 2014. godine uveden drugi operater - Eko život doo Tuzla;
- da operateri sistema dostavljaju ministarstvu godišnje izvještaje o količini ambalaže koju su operateri sistema stavili na tržište te da je na osnovu toga određen njihov tržišni udio i to za 2014. god Ekopak 61%, a Eko život 39%, te za 2015. godinu Ekopak 41%, a Eko život 59%;
- da pored ova dva operatera postoji i Fond za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Fond), koji nije trgovinski subjekt, već finansijski instrument zaštite okoliša tj. organ izvršne vlasti Federacije BiH, a koji radi po principu „zagađivač plaća“, te da ministarstvo nema podatke za obveznike sistema koji su se prijavili u Fond:

- da korištenje znaka „zelena tačka“ na području Federacije BiH nije obaveza koja je propisana Pravilnikom, niti nekim drugim relevantnim propisom, te da je korištenje ovog znaka isključivo na dobrovoljnoj osnovi, pod jednakim uslovima za sve obveznike sistema, bez obzira preko kojeg ovlaštenog operatera sistema ugovorno rješavaju svoje obaveze.

Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske je podneskom broj: 01-26-2-005-17-II/16 dana 15.6.2016. godine, na zahtjev za dostavom podataka, Konkurencijskom vijeću dostavilo odgovor da je ovo ministarstvo prvu dozvolu za operatera sistema izdalo dana 21.1.2016. godine privrednom subjektu Euro beta doo Banja Luka, Blagoja Parovića bb, 78000 Banja Luka, koji je time postao jedini ovlašten operater na području Republike Srpske.

Konkurencijsko vijeće je u svrhu provođenja predmetnog postupka dana 24.6.2016. godine aktom broj: 01-26-2-005-18-II/16 u skladu s članom 33.i 35. Zakona, također zatražilo dostavljanja podataka od drugog operatera sistema u Federaciji BiH, Eko života, a vezano za naknade za korištenja znaka „zelena tačka“ klijenata ovog privrednog subjekta.

Privredni subjekt Eko život je dana 4.7.2016. godine, pod brojem: 01-26-2-005-21-II/16 dostavio nepotpun odgovor na predmetni zahtjev, te je Konkurencijsko vijeće dana 7.7.2016. godine ovom privrednom subjektu dostavilo ponovni precizirani zahtjev pod brojem: 01-26-2-005-23-II/16.

Konkurencijsko vijeće je dana 30.6.2016. godine, a na osnovu člana 35. stav (1) pod b) Zakona, te Zahtjeva za izvršenjem uvida broj: 01-26-2-005-19-II/16 od 29.6.2016. godine, izvršilo neposredan uvid u originalnu dokumentaciju privrednog subjekta Ekopak na adresi Zmaja od Bosne 7-7a, u Sarajevu, o čemu je sastavljena službena zabilješka pod brojem: 01-26-2-005-20-II/16, koja je sastavni dio spisa predmeta.

Obzirom da se ukazala potreba za dodatnim informacijama i dokumentacijom trećih lica, neophodnih za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu postojanja zloupotrebe dominantnog položaja privrednog subjekta Ekopak u oblasti ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „Zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je prema stanju stvari procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca, kako je propisano članom 41. stav (1) tačka c) Zakona, te je dana 14.7.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-24-II/16 donesen Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

U okviru roka propisanog u Zahtjevu za dostavom podataka, privredni subjekt Eko život je dana 18.7.2016. godine, pod brojem: 01-26-2-005-26-II/16, Konkurencijskom vijeću dostavio spisak svojih klijenata koji koriste znak „zelena tačka“ kao i njihove izjave po pitanju sklopljenih ugovora s privrednim subjektom Ekopak o korištenju i plaćanju istog.

Tokom provođenja predmetnog postupka, a u cilju prikupljanja relevantnih podataka, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev za dostavom istih uputilo na adresu 7 (sedam) privrednih subjekata (akti broj: 01-26-2-005-27-II/16, 01-26-2-005-28-II/16, 01-26-2-005-29-II/16, 01-26-2-005-30-II/16, 01-26-2-005-31-II/16, 01-26-2-005-32-II/16 i 01-26-2-005-33-II/16, svi od 3.8.2016.godine), koji su klijenti Eko život-a, a po pitanju: korištenja predmetnog znaka na svojim proizvodima, adekvatnog ugovora po tom pitanju, plaćanja naknade za korištenje istog Ekopaku, posebno ponuđenih pogodnosti od strane Ekopaka, te adekvatne dokaze za traženo.

Odgovori 6 (šest) privrednih subjekata dostavljeni su Konkurencijskom vijeću u propisanom roku, gdje je navedeno kako slijedi:

- privredni subjekt Eurovip doo Čitluk: ne koristi znak „zelena tačka“ na svojim proizvodima, imaju potpisan ugovor s Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom u kom je bio dio koji govori o korištenju ovog znaka, dana 6.8.2015. godine fakturisan im je iznos od ¹(..)** za korištenje predmetnog znaka, ali je istovremeno ispostavljeno i knjižno odobrenje za isti iznos, Ekopak im nije nudio dodatne popuste, ali je bilo obećanje o besplatnom korištenju znaka „zelena tačka“;
- privredni subjekt Imperial Tobacco Bih doo, Sarajevo: ne koristi predmetni znak te s tim u vezi nema ni ugovor s Ekopakom niti ispostavljene fakture;
- privredni subjekt Andrea&Giovanni doo Čitluk: koristi predmetni znak bez potpisanog ugovora s Ekopakom u vezi regulisanja istog, od strane Ekopaka fakturisan im je iznos od (..)** dana 28.10.2015.godine na ime naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, te odmah ispostavljeno knjižno odobrenje na iznos (..)** po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom;
- privredni subjekt CIAK doo Sarajevo: nema znak „zelena tačka“, Ugovor sa Ekopakom raskinuli su 31.12.2015. godine, Imali su potpisan Anex ugovora od 7.9.2015.godine kojim je regulisano plaćanje naknade za korištenje predmetnog znaka, imaju iz tog perioda ispostavljenu jednu fakturu na iznos od (..)** , na isti iznos dobili su i knjižno odobrenje kojim je ta naknada poništena iz razloga što su kao korisnik usluga društva privrednog subjekta Ekopak, stekli pravo na besplatno korištenje znaka „zelena tačka,,
- Grafotisak doo Grude: posjeduju znak „zelena tačka“ na svojoj ambalaži, od 1.8.2016.godine sa Ekopakom imaju potpisan ugovor o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom gdje je regulisan i način korištenja istog, do sada nisu primili niti jednu fakturu za korištenje predmetnog znaka, do 29.1.2016.godine iz razloga što im je sklapanjem gore navedenog ugovora sa privrednim subjektom Ekopak bilo omogućeno besplatno korištenje međunarodnog znaka „zelena tačka,, , odnosno isto je bilo uključeno u troškove zbrinjavanja ambalaže i ambalažnog otpada; bili su klijenti Eko života, te ugovor raskinuli iz razloga finansijski povoljnije ponude Ekopaka i mogućnosti besplatnog korištenja znaka „zelena tačka“;
- Fis doo Vitez: imaju znak „zelena tačka“ na nekim proizvodima koje uvoze, od 28.1.2016. godine imaju potpisan ugovor o prijenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom sa Ekopakom, dobili su pravo na korištenje ovog znaka kao dokaz da odgovorno upravljaju svojim ambalažnim otpadom, ne plaćaju naknadu za korištenje predmetnog znaka, jer su u skladu s „programom lojalnosti“ Ekopaka ostvarili dodatni rabat;

Privredni subjekt „Mališić“ doo, Biletić polje bb, 88260 Čitluk, nakon uredno zaprimljenog Zahtjeva Konkurencijskog vijeća, što potvrđuje obavijest od 5.8.2016. godine o prijemu pošiljke/akta broj: 01-26-2-005-31-II/16, nije dostavio odgovor u skladu s članom 35. Zakona u propisanom roku.

Nakon uvida u prikupljenu dokumentaciju, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da se smatra korisnim održati usmenu raspravu, te je u skladu s članom 39. Zakona, na istu pozvana stranka protiv koje se vodi postupak po službenoj dužnosti, te privredni subjekt Eko život u svojstvu svjedoka (akti broj: 01-26-2-005-40-II/16 i 01-26-2-005-41-II/16, oba od 23.8.2016. godine).

¹(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

Usmena rasprava održana je dana 7.9.2016. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, gdje su prisustvovala sve pozvane strane, a o čemu je sastavljen i Zapisnik s usmene rasprave broj: 01-26-2-005-44-II/16, koji je sastavni dio spisa.

Konkurencijskom vijeću je dana 9.9.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-45-II/16 dostavljen zahtjev od strane privrednog subjekta Ekopak za uvid u dodatno dostavljenu dokumentaciju, koju je Konkurencijsko vijeće odobrilo, te je isti obavljen dana 15.9.2016. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, a o istom sastavljena službena zabilješka broj: 01-26-2-005-48-II/16, kao sastavni dio ovog spisa.

Privredni subjekt Ekopak je istog dana pod brojem: 01-26-2-005-47-II/16, Konkurencijskom vijeću dostavio dokumentaciju traženu u skladu sa zaključcima s usmene rasprave od 7.9.2016. godine, gdje je traženo da se dostavi kompletna prepiska s privrednim subjektom Grafotisa doo Grude, a u vezi potpisivanja ugovora i naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, kompletna prepiska s privrednim subjektom Mališić doo Čitlu, CIAK doo Sarajevo i Podravka doo Sarajevo, po istom pitanju.

U dostavljenom odgovoru Ekopaka i popratnoj dokumentaciji navodi se slijedeće:

- Grafotisa doo Grude: od 1.8.2016. godine ima potpisan ugovor sa Ekopakom, gdje je u članu 8. jasno definisana obaveza plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, da je dogovorena retroaktivna primjena ugovora od januara 2016. godine, da je 19.8.2016. godine klijent pozvan na dostavu izvještaja na osnovu kog će se izvršiti obračun i naplata korištenja predmetnog znaka, te da priložena dokumentacija dokazuje da nije tačna tvrdnja da Grafotisa koristi znak „zelena tačka“ besplatno;
- Mališić doo Čitluk: imao je ugovor sa Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom od 18.3.2013. godine, nije izvršavao svoje obaveze na način kako je to bilo predmetnim ugovorom regulisano, Ekopak je ovom klijentu dostavio dvije opomene pred tužbu (27.7.2015. i 9.2.2016.godine) zbog neplaćenog duga, te konačno podnio i Tužbu Općinskom Sudu u Sarajevu dana 8.4.2016. godine radi izmirenja duga u iznosu od ²(..)***, klijent je 12.12.2014. godine dostavio Ekopaku raskid ugovora, gdje kao razlog prelaska na drugog operatera sistema navode znatno povoljnije cijene usluga kod Eko života, a na što je Ekopak skrenuo pažnju voditeljima postupka na usmenoj raspravi da se radi o damping cijenama iz kojih je nemoguće graditi sistem;
- CIAK doo Sarajevo: imao je ugovor sa Ekopakom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom, dana 7.9.2015. godine potpisan je Anex ugovora, kojim se reguliše pitanje naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, fakturisane su naknade za ambalažu odvojeno od faktura za korištenje znaka „zelena tačka“, a knjižna odobrenja od (..)**% ispostavljena u skladu s „programom lojalnosti“ na usluge upravljanja ambalažom, dana 10.12.2015.godine klijent je raskinuo ugovor, a samim tim i prateći anex;
- Podravka doo Sarajevo: nema potpisan ugovor sa Ekopakom, dana 5.10.2015. godine poslana im je od strane Ekopaka Obavijest o regulisanju prava na korištenje znaka „zelena tačka“, te prijedlog sporazuma o načinu regulisanja istog, ali do njegove realizacije nije nikada došlo, nikada im nije fakturisana niti jedna KM za korištenje predmetnog znaka, niti se nudilo besplatno korištenje istog, nuđen je ugovor kojim je regulisano korištenje znaka uz naknadu, čemu u prilog govori i dostavljena kompletna poslovna prepiska između ova dva privredna subjekta;
- Da je Ekopak izradio unificirani program lojalnosti za svoje klijente, gdje su iskazani proračuni bodova i procenata popusta;
- Da je dana 7.4.2015. godine održana 9. sjednica Koordinacionog tijela za praćenje implementacije Pravilnika, gdje je na dnevnom redu bio izvještaj direktorice Ekopaka o odluci Nadzornog odbora Ekopaka o uvođenju naplate za sve korisnike znaka „zelena tačka“, što dokazuje tvrdnju Ekopaka da je „zelena tačka“ bila svima besplatna, i u tom

²(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

periodu naknada nije nikome naplaćena, a kad je uvedena naplata, uvedena je svim korisnicima pod jednakim uslovima.

Od strane punomoćnika privrednog subjekta Ekopak – advokata Samira Čengića, Konkurencijskom vijeću je dana 21.9.2016.godine pod brojem: 01-26-2-005-49-II/16, dostavljen troškovnik i završna riječ, gdje se navodi da Konkurencijsko vijeće, niti privredni subjekt Eko život, pozvan kao svjedok, nisu dokazali da je privredni subjekt Ekopak na bilo koji način zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav(2) tačka c) Zakona, odnosno nisu dokazali da su klijenti u sistemu Ekopaka bili u povlašćenom položaju u odnosu na one koji se nalaze u sistemu Eko života ili Fonda, kada je u pitanju ustupanje prava na korištenje znaka „zelena tačka“. Također je kao bitno istaknuto i to da prije uvođenja naplate korištenja znaka „zelena tačka“ za sve korisnike istog pod jednakim uslovima, ovaj znak nije naplaćivan niti jednom privrednom subjektu, bez obzira da li je u sistemu Ekopaka ili drugog operatera ili Fonda, a da apsurd bude veći, klijenti u sistemu Ekopaka uredno plaćaju naknadu za korištenje ovog znaka, dok klijenti drugog operatera nikada nisu izvršili uplatu ove naknade, a zbog čega su pokrenuti i sporovi pred nadležnim sudovima.

Dana 14.10.2016.godine privredni subjekt Ekopak pod brojem:01-26-2-005-50-II/16, dostavio je Konkurencijskom vijeću podnesak vezano za zaključenje Ugovora sa privrednim subjektom Andre& Giovanni d.o.o. sa pratećom dokumentacijom.

Konkurencijsko vijeće je dana 31.10.2016.godine pod brojem:01-26-2-005-55-II/16 uputilo akt privrednom subjektu Ekopak u kojem se traži informacija o tome, „da li je privredni subjekt Ekopak u periodu od 2015.godine od kada je počeo da zaključuje „Aneксе ugovora „, po kojima je počeo naplaćivati znak „zelena tačka,, svim korisnicima navedene usluge, fakturisao iznos za korištenje predmetnog znaka, pa im kasnije ispostavljao knjižno obavještenje za isti iznos, ali po osnovu upravljanja ambalaže i ambalažnog otpada. Privredni subjekt Ekopak je dana 1.11.2016.godine podneskom broj: 01-26-2-005-56-II/16 dostavio odgovor Konkurencijskom vijeću u kojem je naveo slijedeće:

- da su fakture za „zelenu tačku,, odvojene od faktura za ambalažni otpad i da se ove dvije naknade odvojeno vode;
- da svi korisnici sistema upravljanja ambalažnim otpadom privrednog subjekta Ekopak nisu dobili knjižno odobrenje, jer je program lojalnosti namjenjen za klijente koji ispunjavaju uslove utvrđene u odluci o vođenju programa lojalnosti i da program lojalnosti nema nikakve veze sa korištenjem znaka „Zelena tačka,,;
- da su knjižna odobrenja nastala kroz program lojalnosti i glase na fakturu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom i ispostavljaju se samo klijentima koji ispune tačno specificirane uslove;
- da korisnici znaka „zelena tačka,, koji ne ispunjavaju uslove iz programa lojalnosti nemaju knjižno odobrenje.

Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tokom postupka primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), i odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

Takođe, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i odredbe Zakona o žigu („Sl.glasnik BiH“, broj 53/10), Direktivu Evropskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EZ, Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom (“Sl.novine Federacije BiH“, br: 88/11 i 28/13), te na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, koristilo i sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije.

2. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

U konkretnom slučaju relevantno tržište je tržište ustupanja prava na korištenje znaka „zelena tačka“.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

U konkretnom slučaju relevantno geografsko tržište je cijela teritorija Bosne i Hercegovine, obzirom da je privredni subjekt Ekopak potpisivanjem Ugovora o licenciranju u vezi s upotrebom „zelene tačke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davaocem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, dobio pravo da se registruje kao ekskluzivni vlasnik licence na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

U smislu navedenog, Konkurencijsko vijeće je za relevantno tržište predmetnog postupka utvrdilo tržište ustupanja prava na korištenje znaka „zelena tačka“ na cijelom području Bosne i Hercegovine.

3. Dominantan položaj

Član 9. stav (2) Zakona, propisuje da se pretpostavlja, da jedan privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba i /ili usluga, ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udio veći od 40,0%.

Član 2. stav (2) Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), dalje razrađuje pojam dominantnog položaja, te određuje da privredni subjekt na relevantnom tržištu proizvoda ili usluga ima dominantan položaj, kada nema konkurenciju ili ako postojeća konkurencija nije značajna.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Ekopak u decembru 2013.godine potpisao Ugovor o licenciranju u vezi s upotrebom „zelene tačke“ sa vlasnikom licence i davaocem prava na zaštićeni znak „zelena tačka“ za cijelo područje Evrope, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime postaje ekskluzivni vlasnik licence time i ekskluzivni davaoc prava na korištenje ovog zaštićenog znaka na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Kompanija PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija je ovlaštena da licencira pravo na oznaku „zelena tačka“ privrednom subjektu Ekopak putem Privremenog glavnog ugovora o licenciranju (dalje u tekstu: PLA). Ekskluzivna licenca nije vremenski ograničena pod uslovima PLA odredbi.

U skladu sa naprijed navedenim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Ekopak jedini ovlašten i davaoc prava na korištenje zaštićenog znaka „zelena tačka“ u Bosni i Hercegovini i kao takav u skladu sa članom 9. Zakona ima tržišni udio od 100% na

relevantnom tržištu ustupanja prava na korištenje zaštićenog znaka „zelena tačka“ na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

4. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od strane stranke u postupku, trećih lica te podataka kojima raspolaže Konkurencijsko vijeće, utvrđeno je sljedeće:

- da je privredni subjekt Ekopak registrovan u Općinskom sudu u Sarajevu, dana 28.04.2011. godine pod brojem 065-0-Reg-11-001002, MBS:65-01-0397-11, JIB: 4201654990000;
- da su osnivači sljedeći privredni subjekti: Argeta doo Sarajevo, Bimal dd Brčko, Orbico doo Sarajevo, Banjalučka pivara a.d. Banja Luka, Bihaćka pivovara dd Bihać, Coca Cola HBC BH doo Sarajevo i Violeta doo Tomislav Grad, svi sa jednakim udjelom od po 14,2857%
- da je osnovna djelatnost privrednog subjekta Ekopak postupanje s ambalažnim otpadom;
- da su Pravilnikom o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ("Službene novine Federacije BiH" br. 88/11 i 28/13)(dalje u tekstu: Pravilnik) propisani uslovi za dobijanje dozvole za operatera sistema, a koje za područje Federacije BiH, izdaje Federalno ministarstvo okoliša i turizma;
- da je Federalno ministarstvo okoliša i turizma dana 9.5.2012. godine izdalo Rješenje o dozvoli za operatera sistema upravljanja ambalažnim otpadom privrednom subjektu Ekopak pod brojem: UPI 04/4-23-21/12-AB, koje važi do 31.12.2016. godine;
- da je Ekopak u decembru 2013. godine potpisao Ugovor o licenciranju u vezi s upotrebom „zelene tačke“ sa regionalnim vlasnikom licence i davaocem prava na navedenu oznaku, kompanijom PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel, Belgija, čime postaje ekskluzivni vlasnik licence na teritoriji Bosne i Hercegovine. Privredni subjekt Ekopak ima obavezu plaćanja članarine kompaniji PRO EUROPE s.p.r.l. Brisel i redovnog izvještavanja,
- da je privredni subjekt Ekopak kod Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, upisao licencu za znak „zelena tačka“ u registar licenci, Rješenje o upisu licence broj: IP-02-47-2-01003/15DI od 11.2.2015.godine;
- da je znak „zelena tačka“ uredno registrovani žig na međunarodnom nivou sa priznatim pravom i u jurisdikciji Bosne i Hercegovine, koji kao takav predstavlja samostalno imovinsko dobro i svome nosiocu daje isključiva prava predviđena Zakonom o žigu BiH („Sl.glasnik BiH“, br.53/10), gdje je jasno propisano da neovlašteno korištenje prava na žig nije dozvoljeno, što u konkretnom slučaju znači da je svaka upotreba znaka „Zelena tačka“ na tržištu BiH, bez prethodnog izričitog dopuštenja privrednog subjekta Ekopak, protivna Zakonu o žigu/pečatu BiH;
- da korištenje znaka „Zelena tačka“ nije propisana obaveza, te upotreba istog može biti isključivo na dobrovoljnoj osnovi, a koriste ga one kompanije koje žele stavljati svoju robu u promet (uvoz, izvoz, transport, tranzit) ili obavljati usluge pod ovim zaštićenim znakom, koristiti isti u poslovnoj dokumentaciji ili reklami, odgovorno se ponašati prema

svom otpadu, te tako finansirati sistem odvojenog prikupljanja i reciklaže ambalažnog otpada u Bosni i Hercegovini, čime se ujedno promovišu kao društveno odgovorne;

- da je privredni subjekt Ekopak, kao jedini ovlaštenu operater u Federaciji BiH u periodu od 2012.- do 2014.god, u okviru svog poslovanja svojim klijentima odnosno klijentima koji su upravljali ambalažu i ambalažni otpad preko privrednog subjekta Ekopak, nudio besplatno korištenje znaka „zelena tačka“, jer je bio prvi operater koji je manje više mogao da kontroliše tržište, tako da način da se uključe obveznici u sistem, našli su kao benefit besplatno davanje prava na korištenje „zelene tačke“;
- da je 25.3.2014. godine Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdalo dozvolu za još jednog operatera sistema upravljanja ambalažnim otpadom, privrednom subjektu Eko život doo Tuzla;
- da je počev od decembra 2014. godine, privredni subjekt Ekopak na promotivnim materijalima i putem svoje web stranice, nudio najjednostavniji način pribavljanja prava na korištenje znaka „Zelena tačka“ na način da zainteresovanim privrednim subjektima sugeriše da svoje obaveze iz Pravilnika prenesu na Ekopak, čime će automatski dobiti pravo na besplatno korištenje predmetnog znaka, dok su ostale kompanije koje su obaveze iz Pravilnika regulisale preko drugog ovlaštenog operatera ili na neki drugi način, bile obavještene od strane Ekopaka da su dužne platiti određenu naknadu za korištenje ovog zaštićenog znaka na ambalaži svojih proizvoda, odnosno Ugovori o prijenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom zaključeni u periodu od 2014.godine do 2015.godine između Ekopaka i njegovih klijenata, u članu 8. sadrže odredbu koja kaže da svaki korisnik usluga zaključenjem ugovora sa privrednom subjektom Ekopak, ujedno stiče pravo na besplatno korištenje znaka „zelena tačka“, uz uslove definisane „Pravilima za korištenje zaštićenog znaka „zelena tačka“ na ambalaži.
- da je Ekopak na osnovu potpisanog ugovora sa Partner Marketing Consulting Agency, u januaru 2015. godine, obavio istraživanje tržišta te izvršio popis proizvoda sa „zelenom tačkom“ u tržnim centrima Tropic u Banjaluci i Bingo u Sarajevu, kao jedini način kontrole korištenja znaka „zelena tačka“ od strane onih privrednih subjekata koji nisu u sistemu Ekopaka;
- da je Ekopak u septembru 2015.godine svim svojim klijentima dostavio Obavijest o početku naplaćivanja korištenja zaštićenog znaka „zelena tačka“, na zahtjev Ministarstva;
- da je Ekopak u septembru 2015.godine sa svim svojim klijentima koji koriste znak „zelena tačka“ potpisao Anex ugovora o prijenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom, u kom je regulisano pitanje uslova i naknada za korištenje ovog međunarodno zaštićenog znaka, te ispostavljaio fakture odvojeno za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom i posebno za korištenje znaka „zelena tačka“;
- da je istovremeno (septembar 2015. godine) Ekopak svim ostalim privrednim subjektima koji su klijenti drugog ovlaštenog operatera ili svoje obaveze iz Pravilnika regulišu na drugi način, a koriste ovaj zaštićeni znak, dostavio obavijest/poziv za legitimno regulisanje prava na korištenje istog uz ponuđene tri opcije: 1. da prenesu obaveze iz Pravilnika na Ekopak i tako zakonski regulišu upotrebu predmetnog znaka, 2. da potpišu ugovor sa Ekopakom o davanju prava na korištenje ovog znaka, kojim je ujedno regulisano i plaćanje naknade za korištenje istog ili 3. da uklone predmetni znak sa svoje ambalaže;

- da je nakon slabog odaziva na ovu obavijest/poziv, privredni subjekt Ekopak u novembru i decembru 2015.godine, istim klijentima dostavio i upozorenje pred tužbu da pristupe legalnom korištenju predmetnog znaka sklapanjem odgovarajućeg ugovora o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ sa Ekopakom, kao jedini ovlaštenim vlasnikom licence na teritoriji Bosne i Hercegovine, nevezano za dio koji se odnosi na prijenos obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom;
 - da je uvidom službene osobe Konkurencijskog vijeća u arhivsku dokumentaciju privrednog subjekta Ekopak, ustanovljeno da su svi osnovni ugovori njihovih klijenata koji koriste „zelenu tačku“ dopunjeni anexamom od 7.9.2015.godine, kojim je regulisano pitanje uslova i naknada za korištenje ovog međunarodno zaštićenog znaka, da nema potpisanih ugovora o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ s privrednim subjektima koji su klijenti drugog operatera, a u praksi koriste ovaj predmetni znak, te da nema faktura ispostavljenih po ovom osnovu privrednim subjektima koji nisu klijenti Ekopaka u toku cjelokupnog perioda poslovanja ovog privrednog subjekta;
 - da je Konkurencijskom vijeću dana 4.7.2016. godine pod brojem: 01-26-2-005-22-II/16 dostavljena službena izjava Amele Hrbat, direktorice Ekopaka, da ne postoji niti jedan potpisan ugovor o korištenju međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ sa onim privrednim subjektima koji ovaj znak koriste u praksi, a nisu u sistemu Ekopaka, odnosno svoje obaveze po pitanju upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom ispunjavaju preko Ekoživota, ili plaćanjem naknade Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, ili ih ne ispunjavaju nikako, te da po ovom osnovu nije od strane Ekopaka ispostavljena niti jedna faktura privrednim subjektima koji nisu u njihovom sistemu;
 - da je na traženje Konkurencijskog vijeća privredni subjekt Eko život, dostavio podatak da od 245 njegovih klijenata njih oko 90 ne koristi znak „zelena tačka“, njih oko 20 koristi predmetni znak, a da za korištenje istog nema potpisan odgovarajući ugovor sa ekskluzivnim davaocem prava tj. Ekopakom, dok za preostale klijente nema informaciju da li koriste ili ne, predmetni zaštićeni znak;
 - da je privredni subjekt Ekopak nakon uvođenja obaveze plaćanja naknade za korištenje znaka „Zelena tačka“, u okviru svoje poslovne politike svojim klijentima ponudio „Program lojalnosti,“ za ostvarivanje popusta na iznos naknade za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom, ali ne i za korištenje znaka „zelena tačka,“ da su fakture za „zelenu tačku,“ odvojene od faktura za ambalažni otpad i da se ove dvije naknade odvojeno vode,
- da svi korisnici sistema upravljanja ambalažnog otpada privrednog subjekta Ekopak nisu dobili knjižno odobrenje, jer je program lojalnosti namjenjen za za klijente koji ispunjavaju uslove utvrđene u odluci o vođenju programa lojalnosti i da program lojalnosti nema nikakve veze sa korištenjem znaka „Zelena tačka,“
- da je privredni subjekt Ekopak po osnovu gore navedenog programa, (lojaliti programa) svojim klijentima ispostavljao knjižne obavijesti, odnosno popuste, kojima im odobrava po fakturama po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, za iznos koji je jednak iznosu zaračunatom po fakturama za korištenje znaka „zelena tačka“, što potvrđuju dostavljeni podaci i izjave klijenata Ekopaka i privrednog subjekta Ekopak, i na taj način odobravao im besplatno korištenje znaka „zelena tačka,“ iako je Aneksima ugovora bilo predviđeno plaćanje iste, za sve korisnike znaka „zelena tačka“.

Analizom prikupljenih podataka Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da privredni subjekt Ekopak, kao jedini licencirani/ekskluzivni davalac prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u

Bosni i Hercegovini, u periodu od decembra 2014. do septembra 2015. godine, u okviru svoje opšte ponude usluga, nudio različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, na način da je klijentima privrednog subjekta Ekopak koji zbrinjavaju i upravljaju amalažni otpad putem privrednog subjekta Ekopak, davao određene pogodnosti u pogledu pribavljanja i korištenja znaka „Zelena tačka“, dok iste pogodnosti, klijentima njihovih konkurenata nisu bile dostupne, i time zloupotrebjavao dominantan položaj, primjenom različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, u smislu člana 10. stav (2) pod c) Zakona.

Istovremeno u tom periodu na snazi je bila i opšta ponuda privrednog subjekta Ekopak u vidu Saopštenja vezano za upotrebu međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“, kao i pojedinačne ponude upućene privrednim subjektima u kojima se navodi da je najjednostavniji način pribavljanja prava na korištenje ovog znaka prenos obaveza iz „Pravilnika za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom“ na privredni subjekt Ekopak, čime se automatski dobija pravo na besplatno korištenje ovog znaka, odnosno ukoliko neka ambalažna kompanija na neki drugi način reguliše svoje obaveze, dužna je s privrednim subjektom Ekopak potpisati ugovor o korištenju predmetnog znaka i plaćati određenu naknadu ili ukloniti znak sa svoje ambalaže. Ovakvo ponašanje privrednog subjekta Ekopak, kao jeding licenciranog/ekskluzivnog davatelja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ u Bosni i Hercegovini, predstavlja nepravično iskorištavanje prednosti posjedovanja međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ i svih pogodnosti koje ona sa sobom nosi, te se smatra zloupotrebom dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka c) Zakona, jer je navedeni privredni subjekt, onemogućio klijentima konkurenata, iste pogodnosti kao svojim klijentima, prilikom ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su Ugovori o prenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom zaključeni u periodu od decembra 2014. do septembra 2015. godine, između privrednog subjekta Ekopak i njegovih klijenata, sadržavali u članu 8. odredbu, u kojoj je bilo navedeno da „svaki korisnik usluga zaključenjem ovog Ugovora, ujedno stiče pravo na besplatno korištenje znaka „zelena tačka“, uz uslove definisane „Pravilima za korištenje zaštićenog znaka „zelena tačka“ na ambalaži.

Također, Konkurencijsko vijeće je prilikom provođenja postupka utvrdilo da je privredni subjekt Ekopak samoinicijativno, a prije donošenja Zaključka Konkurencijskog vijeća o pokretanju predmetnog postupka po službenoj dužnosti (zaključak broj: 01-26-2-005-2-II/16 od dana 7.4.2016. godine), sa svim svojim klijentima u septembru 2015. godine sklopio Anexe ugovora o regulisanju plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, a koju su do tada koristili besplatno, te time transparentno ponudio jednake uslove svim klijentima, što se smatra usklađenim s odredbama Zakona, u smislu člana 10. istog.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Ekopak definisao „Program lojalnosti“, za svoje klijente koji su obaveze o postupanju sa ambalažom i ambalažnim otpadom prenijeli na privredni subjekt Ekopak, odnosno program popusta na naknadu za upravljanje ambalažnim otpadom, te da se isti ne odnosi na ustupanje i korištenje međunarodno priznatog znaka „Zelena tačka“.

Na osnovu izjava i dokumenata koje je privredni subjekt Ekopak dostavio Konkurencijskom vijeću, te izjava klijenata privrednog subjekta Ekopak, a što se može vidjeti u spisu predmeta, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt Ekopak nakon sklapanja Anexa ugovora o regulisanju plaćanja naknade za korištenje znaka „zelena tačka“, iz septembra 2015. godine nastavio sa zloupotrebom dominantne pozicije primjenjujući različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovodi u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj, u smislu člana 10. stav (2) tačka c) Zakona, na način da je pojedinim

klijentima, ispostavljao knjižne obavijesti, kojima im odobrava popust po fakturama ispostavljenim po osnovu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom (na osnovu Programa lojalnosti), ali za iznos koji je jednak iznosu zaračunatom po fakturama ispostavljenim za korištenje znaka „zelena tačka“ (što nije bilo propisano Programom lojalnosti), te omogućio određenom broju klijenata i dalje besplatno korištenje znaka „zelena tačka,, , iako je Aneksima ugovora bilo propisano plaćanje naknade.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je takođe utvrdilo, da je privredni subjekt Ekopak zloupotrijebio dominantan položaj u smislu člana 10.stav (2) tačka c) Zakona, i na način da su samo oni privredni subjekti koji su bili u sistemu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom privrednog subjekta Ekopak mogli ostvariti lojaliti popuste kroz knjižna odobrenja, i na taj način dobiti besplatno korištenje znaka „zelena tačka“ , dok privredni subjekti koji nisu bili u sistemu upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom kod privrednog subjekta Ekopak, nisu mogli da ostvare popust, te su za druge privredne subjekte važili potpuno drugi uslovi, odnosno privredni subjekt Ekopak je onemogućio klijentima konkurenata, iste pogodnosti kao svojim klijentima, prilikom ustupanja prava na korištenje međunarodno zaštićenog znaka „zelena tačka“ na ambalaži/pakovanju/obilježavanju proizvoda na tržištu u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1.dispozitiva ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je u cilju otklanjanja negativnih posljedica zloupotrebe dominantnog položaja zabranjuje privrednom subjektu Ekopak doo, društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom, Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo, svako buduće ponašanje utvrđeno tačkom 1.dispozitiva ovog Rješenja, kao i svako drugo postupanje na relevantnom tržištu koje bi fizička lica i privredne subjekte dovelo u neravnopravan položaj na relevantnom tržištu u smislu člana 11.stav (1) tačka b) Zakona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 2. i 3. predmetnog Rješenja.

6. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zloupotrijebi dominantni položaj na način propisan odredbama člana 10. ovog Zakona.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu finansijskih izvještaja koje je dostavio Ekopak (podnesak broj: 01-26-2-005-10-II/16 od 4.5.2016. godine) utvrdilo da je ovaj privredni subjekt u 2015. godini ostvario ukupni prihod od ³(..)**.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Ekopak zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je privrednom subjektu „Ekopak“ izreklo novčanu kaznu u iznosu od 6.500,00 KM (šesthiljadapetstotina konvertibilnihmaraka) KM, što predstavlja (..)** % od ukupnog prihoda ovog privrednog subjekta u 2015. godini.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru, period trajanja povrede Zakona, činjenicu da je privredni subjekt Ekopak u potpunosti saradivao sa Konkurencijskim vijećem prilikom provođenja postupka i dostavljao svu traženu

³(..)** podatak predstavlja poslovnu tajnu

dokumentaciju, uredno i na vrijeme, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

Također je uzeta u obzir i činjenica da je Ekopak sa svim svojim klijentima u septembru 2015. godine sklopio Anexe ugovora o regulisanju plaćanja naknade za korištenje znaka „zeleni tačka“, a koju su do tada koristili besplatno.

U procesu odlučivanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i činjenicu da je korištenje znaka „zeleni tačka“ na području Bosne i Hercegovine potpuno na dobrovoljnoj bazi, da korištenje istog nije obaveza koja je propisana bilo kojim propisom.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 4. dispozitiva ovog Rješenja.

7. Troškovi postupka

Članom 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Sl.glasnik BiH“, br.29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka, koji uključuju, između ostalih, i troškove za pravno zastupanje.

Prema odredbi člana 105. stav (6) Zakona o upravnom postupku, troškovi stranke prouzrokovani postupkom pokrenutom po službenoj dužnosti nadoknađuju se od strane organa koji je pokrenuo postupak samo u slučajevima kad stranka svojim ponašanjem nije izazvala postupak.

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovog Rješenja.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić